

Svätci a svätice karmelitánskej rehole – Tradícia a spiritualita má svojich priaznivcov aj dnes, II. časť – záver

Branislav Krasnovský

5. mája 2023 ✝ Cirkev

predchádzajúca časť:

Svätci a svätice karmelitánskej rehole – Tradícia a spiritualita má svojich priaznivcov aj dnes, I. časť

Svätá Terézia od Ježiša a Svätý Ján z Kríža

Sv. Terézia z Avily, známa aj ako sv. Terézia od Ježiša (1515 – 1582), patrí k najvýznamnejším katolíckym svätcom a sväticiam. Pochádzala z bohatej rodiny, a už od detstva mala živú a hlbokú vieru. V roku 1535 sa rozhodla vstúpiť do kláštora karmelitánok v Avile, v rokoch 1537 – 1540 bola vážne chorá a ochrnutá. Po zázračnom vyliečení celý svoj život zasvätila Bohu. Mala množstvo zjavení a mystických zážitkov. Počas jedného z týchto videní jej anjel prebodol srdce horiacim šípom. V roku 1560 videla pri svojich zjaveniach peklo, čo v nej vyvolalo nesmiernu hrôzu. V roku 1562 založila spoločne s ďalšími tromi sestrami dom bosých karmelitánok a prijala meno Terézia od Ježiša. V kláštore zaviedla veľmi prísne pravidlá – rehoľníčky nesmeli mať majetok, svet nemal do kláštora prístup a hlavnou náplňou činnosti sestier bola modlitba.

Úzko spolupracovala so sv. Jánom z Kríža, ktorý zakladal mužské karmelitánske kláštory s pôvodnou prísnosťou. Sv. Ján z Kríža bol dlhšiu dobu aj jej spovedníkom. Sv. Terézia z Avily je autorkou viacerých teologických diel: *Životopis*, *Cesta k dokonalosti*, *Rozjímania o Velpiesni*, *Vnúterný hrad*, *Vzdychy duše k Bohu* (básnická zbierka), ktoré majú svoje stále miesto aj vo svetovej literatúre



Svätá Terézia z Avily na obraze Juana de la Miseriu

zdroj: wikimedia commons

Sv. Ján z Kríža (1542 – 1591) pochádzal z kastílskej šľachtickej rodiny. Bol vynikajúcim študentom a už počas štúdií vykonával charitatívnu činnosť. V roku 1563 vstúpil do karmelitánskeho kláštora v Medine, a v roku 1567 bol vysvätený za kňaza. Spoločne so sv. Teréziou z Avily stál pri zrode reformovaného Rádu bosých karmelitánov (lat. Ordo Carmelitarum discalceatorum, skr. OCD), ktorí sa vrátili k pôvodnej prísnej reguli karmelitánskeho rádu.

V svojej askéze bol veľmi prísny (vlastnil len stoličku, písacie potreby a Sväté písmo), jeho v asketizme ho musela mierniť samotná sv. Terézia z Avily. Spoločne založili niekoľko kláštorov, a sv. Ján z Kríža sa stal spovedníkom karmelitánok sv. Terézie z Avily. V roku 1580 pápež Gregor XIII. povolil Rádu bosých karmelitánov vytvoriť si vlastnú provinciu.

Sv. Ján z Kríža je najhlbším španielskym mystickým básnikom. Napísal viacero spisov – *Temná noc*, *Výstup na horu Karmel*, *Duchovný spev*, *Živý plameň lásky*, v ktorých opisuje svoje skúsenosti a ktoré doteraz patria k najkrajším dielam kresťanskej mystiky. Za učiteľa Cirkvi ho vyhlásil pápež Pius XI. v roku 1926.



Sv. Ján z Kríža

zdroj: wikimedia commons

Bosí karmelitáni bez výhrad prijali ustanovenia Tridentského koncilu, ktorými sa riadili v minulosti a riadia sa aj dnes. Po španielskych mystikoch – sv. Terézii z Avily a sv. Jána z Kríža – dali bosí karmelitáni svetu aj desiatky ďalších svätcov, niektorých si v skratke predstavíme.

Sv. Mária Magdaléna de Pazzi

Sv. Mária Magdaléna de Pazzi (1566 – 1607) pochádzala z Florencie a už v detstve udivovala okolie svojou kresťanskou zbožnosťou. V roku 1578 prežila prvú extázu ducha, neskôr sa tieto náboženské extázy stali trvalou súčasťou jej života. V 16 rokoch vstúpila do karmelitánskeho kláštora Panny Márie Anjelskej vo Florencii a prijala rehoľné meno Mária Magdaléna.

Jej rehoľný život sa niesol v znamení Božích skúšok a zdravotného utrpenia. Okolo roku 1584 sa jej zdravotný stav v kláštore natoľko zhoršil, že jej dali Posledné pomazanie a predstavená jej povolila predčasne zložiť rehoľné sľuby. Po zložení rehoľných sľubov mala sestra Mária Magdaléna de Pazzi 40 dní silných mystických zážitkov. Každý deň po Svätom prijímaní upadla do náboženského vytrženia, ktoré trvalo niekoľko hodín. Po niekoľkých mesiacoch sa jej objavili stigmy a silné bolesti sa ešte vystupňovali. Jej duchovným heslom bolo: „*Nie zomrieť, ale trpieť pre Krista*“.

V roku 1586 dal Boh sestre Márii Magdaléne najavo, že Cirkev potrebuje zbožnú obnovu a ona má pomáhať pri tomto procese. Sestra informovala o potrebe obnovy Cirkvi pápeža Sixta V. a ďalších prelátov. Zomrela v roku 1607 a úcta k nej sa rýchlo rozšírila po celom Taliansku. Proces jej beatifikácie sa začal štyri roky po jej smrti, v roku 1626 ju pápež Urban VIII. vyhlásil za blahoslavenú a svätorečil ju pápež Klement IX. v roku 1669.



Obraz Svätej Márie Magdalény de Pazzi od barokového španielskeho maliara Pedra de Moyu

zdroj: wikimedia commons

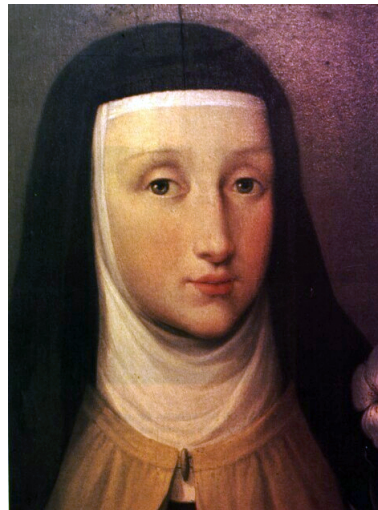
Svätá Terézia Margita od Najsvätejšieho Srdca Ježišovho

Svätá Terézia Margita od Najsvätejšieho Srdca Ježišovho (1747 – 1770) pochádzala z talianskej nábožnej rodiny. Od detstva si nesmierne ctíla Najsvätejšie Srdce Ježišovo a bola tiež veľkou mariánskou ctiteľkou.

Rozhodla sa vstúpiť k bosým karmelitánkam vo Florencii. Dožila sa necelých 23 rokov, zomrela na zápal pobrušnice. Pápež Pius XI. ju blahorečil aj svätorečil.

Hoci bol jej život navonok veľmi jednoduchý, jej vnútorný život bol nesmierne bohatý a mala plno mystických zážitkov. Skúsenosť mystického vyliatia Ducha Svätého do jej duše živila jej intenzívnu úctu k Duchu Svätému. Úctu k Najsvätejšiemu Srdcu Ježišovmu vnímala ako splácanie Božej lásky láskou ľudskou.

Bola známa svojím apoštolátom, intenzívnou modlitbou. Bola neúnavnou ošetrovatelkou chorých a pokornou mníškou, ktorá rada vykonávala tie najťažšie práce v mníšskej komunite. Všetky svoje sily a modlitby venovala duchovnej aj telesnej starostlivosti o blížnych.



Sv. Terézia Margita od Najsvätejšieho Srdca Ježišovho

zdroj: wikimedia commons

Svätá Terézia Benedikta z Kríža, panna a mučenica

Sv. Terézia Benedikta z Kríža (1891 – 1942), vlastným menom Edith Steinová, pochádzala zo silne veriacej židovskej rodiny. Študovala v Nemecku filozofiu a v roku 1922 kvôli štúdiu duchovného diela sv. Terézie z Avily konvertovala na katolícku vieru. V roku 1933 vstúpila do ženského kláštora bosých karmelitánok. Pred hitlerovským režimom utiekla do Holandska, kde ju však po roku 1940 Nemci aj s jej sestrou zatkli a deportovali do Osvienčimu, kde aj zahynula. Počas svojho života sa neúnavne modlila za záchranu a konverziu židov, postila sa a konala skutky pokánia.

Sestra Terézia Benedikta z Kríža si mohla zachrániť život. Vatikán zisťoval možnosti, ako ju zachrániť z tábora, ona však snahy o svoju záchranu rozhodne odmietla. Uviedla, žeby svoj život pokladala za premárnený, ak by sa nepodieľala na osude svojich židovských bratov a sestier, za ktorých sa obetovala s úmyslom, aby aj židovský národ nakoniec prijal Krista. Vždy bola presvedčená, že *„naša miera lásky, ktorú cítime k blížnemu, je aj mierou lásky, ktorú cítime k Bohu a naša láska by nemala poznať hranice“*.

Na svojej ceste hľadania pravdy našla sestra Terézia Benedikta z Kríža ukrižovanú lásku v podobe Krista. Ak chcela dôsledne kráčať po ceste pravdy, musela kráčať po ceste Kríža.



Svätá Terézia Benedikta z Kríža

zdroj: wikimedia commons

Svätá Mária Maravillas od Ježiša

Svätá Mária Maravillas od Ježiša (1891 – 1947) pochádzala zo silne veriacej a bohatej katolíckej rodiny. Jej otec bol vyslancom Španielska vo Vatikáne a prestížnym španielskym politikom. Od útleho veku bola známa svojou nábožnosťou a láskou k blíznym s vysoko rozvinutým sociálnym cítením.

Ako mladé dospievajúce dievča čítala knihy sv. Terézie z Avily a sv. Jána z Kríža a na základe týchto kníh sa rozhodla zasvätiť celý svoj život Bohu v kontemplatívnom ráde. Vstúpila medzi bosé karmelitánky kláštore El Escorial v Madride, neskôr sa presťahovala do Getafe (dnes súčasť Madridu) a tu dozerala na stavbu nového karmelitánskeho kláštora v Cerro de los Angeles, kde sa nachádza aj nádherný pomník Najsvätejšieho Srdca Ježišovho. Tento pomník nechal postaviť španielsky panovník Alfons XIII., ktorý zveril celé Španielsko do ochrany Najsvätejšieho Srdca Ježišovho.



Pomník v Cerro de los Angeles

zdroj: wikimedia commons

V roku 1924 zložila večné sľuby a stala sa predstavenou spoločenstva. Neskôr odišla do Indie, kde v Kottyame založila takisto kláštor bosých karmelitánok. V júni 1936 vypukla v Španielsku občianska vojna a sestry karmelitánky z Cerro de los Angeles komunisti a anarchisti zatkli. Presídlili ich do Madridu, kde pod dohľadom ľavicovej polície sestry ostali 14 mesiacov. V septembri 1937 sestry dostali povolenie Madrid opustiť a odišli do oblasti dnešnej Salamancy, kde sestra Mária Maravillas od Ježiša založila nový kláštor

bosých karmelitánok. Sestry s ťažkosťami začali po oslobodení Madridu vojskami generála Franca obnovovať aj úplne zničený kláštor v Cerro de los Angeles.

Mária Maravillas od Ježiša sa po skončení II. svetovej vojny podieľala na vzniku Združenia sv. Terézie z Avily. Pomáhala finančne všetkým kláštorom, ktoré mali v Španielsku materiálne problémy, tiež zakladala školy pre deti z najchudobnejších rodín a financovala výstavbu lacných domov z prefabrikátov pre chudobných robotníkov. Nezanedbávala ani výstavbu domov či kostolov pre katolícku Cirkev.

Sestra Mária Maravillas od Ježiša sa vyznačovala osobitou úctou k sv. Jánovi z Kríža. Verne dodržiavala regulu a konštitúcie Rádu bosých karmelitánok. Sama seba považovala za bezvýznamnú hriešnicu. Zomrela v roku 1974 a na smrteľnej posteli uviedla: *„Aké šťastie, že som mohla žiť a umrieť ako karmelitánka.“* V roku 1984 bola blahoslavená a v roku 2002 kanonizovaná.



Svätá Mária Maravillas od Ježiša

zdroj: wikimedia commons

Karmelitánska tradícia a rodina na Slovensku

Karmelitánska tradícia a rodina je živá aj na Slovensku. V troch spoločenstvách – na Starých Horách pri Banskej Bystrici, na Urpíne v Banskej Bystrici a v Lorinčíku na okraji Košíc spájajú slovenskí bosí karmelitáni kontemplatívnu modlitbu s apoštolátom podľa potrieb katolíckej Cirkvi.

Organizačno-právne sú bosí karmelitáni úzko spätí s Krakovskou provinciou v Poľsku, kde sa uskutočňuje proces karmelitánskej formácie. Vďaka Bohu a práci poľských karmelitánov sa podarilo obnoviť karmelitánske spoločenstvo na Slovensku po viac ako 200-ročnej prestávke.

Dnes sa členmi bosej karmelitánskej rodiny na Slovensku môžu stať veriaci nielen v mužskej a ženskej vetve rádu, ale aj členovia tretieho laického rádu s vlastnou formáciou.

Veď ako hovoria slovenskí bosí karmelitáni: „Ak chceme rozpoznať Božie túžby a tú formu, akú Ježiš vybral pre každého, treba zotrvať pri ňom, počúvať jeho slová a prosiť o citlivosť na jeho konanie. On si posluhuje iným človekom, udalosťami života, aby nám zjavil svoje túžby. Každého pozýva tak, ako sám chce a dáva sa spoznať pod mnohými spôsobmi. Netreba sa báť, že nerozoznáme jeho túžby, ale dôverovať, lebo Kristus neopúšťa tých, ktorí ho volajú...”

Bližšie informácie o rodine bosých karmelitánov na Slovensku možno nájsť tu: <https://bosikarmelitani.sk/>

Gregoriánsky chorál na počesť Panny Márie z Karmelu

zdroj: youtube.com

URL adresa článku: <https://christianitas.sk/svatci-a-svatice-karmelitanskej-rehole-tradicia-a-spiritualita-ma-svojich-priaznivcov-aj-dnes-ii-cast-dokoncenie/>